

KISZ-vezetők véleményei

(A JATE kari küldöttgyűlésektől a KISZ kongresszusig)

Lezajlottak a kari-, egyetemi-, városi, megyei-küldöttgyűlések. A JATE három kari és az egyetemi küldötttervezeteken történekről, a kongresszusra való előkészületről beszélgettünk a JATE KISZ-szervezetének vezetőivel. A beszélgetésben részt vettek: dr. Kiss Barnabás, a JATE KISZ-bizottság titkára, Fenyvesi Erzsébet, a JATE OD KISZ-bizottság titkára, Fekete Adél, a JTK KISZ-titkára, Deák Agnes, a BTK KISZ-titkára, Kovács Anikó a TTK KISZ-titkára, Kovács Péter, a JATE agitációs- és propaganda felelőse, Czukor József, a JTK korábbi KISZ-titkára, Újszászi Ilona, a BTK volt KISZ-titkára.

— A kari és az egyetemi küldöttgyűléseken megindult egy jó értelemben vett szervezkedés, mozgalom. Minek tulajdonítottátok ezt a hirtelen támadt politikai érdeklődést, mi a véleményetek róla?

Czukor J.: Anyiban nem értek egyet a kérdés megfogalmazásával, hogy itt nem szervezkedésről, mozgalomról van szó, hanem egy olyan szituációról, amikor egy csoport úgy érezte: olyan helyzet adódott, hogy éppen azon a helyen, abban az időpontban el kell valamit mondani. Úgy éreztem, a JTK küldöttgyűlésén azok a problémák vetődtek fel, amelyek kerékkötői voltak annak, hogy nem dolgozhattunk jobban. A hozzászólások — az értelmesebbek gondolkodó — egy része társadalmi problémákkal is foglalkozott, nemcsak a KISZ-élettel. Amikre megpróbált válaszolni a küldöttgyűlés, az ebből adódóan sokszor nem a küldöttgyűlés hatáskörébe tartozó probléma volt. Az biztos, hogy egy olyan helyzet alakult ki, amikor az, amit eddig csináltunk, és úgy, ahogy csináltuk, tovább már nem megy, nem lehet.

Fekete A.: — Hadd pontosítsam a kérdéset, a hirtelen szóval nem értek egyet. A jogszabályok már az egy évvel ezelőtti elkészített folyamat folytatása, értékelése volt a küldöttgyűlés. Régóta húzódtak már a problémák — most volt aktuális — a kongresszusi előkészületek kapcsán jötték elő, követeltek maguknak megoldást a gondok — méghozzá kielezést formában.

Kovács A.: — A kari küldöttgyűlés a TTK-n ezt a hirtelen változást nem várta. Azt hiszem, a küldöttek nagy részét és a vezetőket is meglepte a problémák ilyen „éles” felvetése. Úgy gondolom pontatlan volt a folyamat.

Deák A.: — Amit hirtelennek lehet nevezni az az, hogy nagyon összesűsüsdtek ezek a kérdések. A kongresszusra való felkészülés lehetőségeit, alkalmait nyújtott arra, hogy „saját köreiben” kívülről mutató megjegyzéseinknek is hangot adjunk, hangot tudjunk adni. Semmiképpen nem mondanám, hogy bármelyik karon is hirtelen zajlott le a folyamat, biztos, hogy voltak előzmények, még a TTK-n is.

Újszászi I.: — Tény, hogy az egész társadalmat érintő problémákról is beszéltek a küldöttgyűléseken, de biztos, hogy a KISZ-ról, magáról a szervezetről esett szó hangsúlyozottan.

Czukor J.: — Ezen lehet vitakozni. Annak a társadalmi szituációnak, ami ma van Magyarországon, az egyik jele, jelzése, hogy a felsőoktatásban éppen most csapódnak le a problémák, és nem kizárólag a KISZ problémái. A mozgalommal kapcsolatban megfogalmazott kritikák — akár közvetlenül akár közvetve — mindig a társadalom egészéhez kapcsolódnak. Az egyetemi küldötttervezeteken néhány hozzászóló, például kijelentette, hogy ő nem a KISZ-szel akar foglalkozni. Nem elsősorban a KISZ-szel szemben fogalmazódott meg a kritika, bár a kritikán belül, a KISZ-t érintő kérdések is szerepeltek. A problémák egyébként is felvetődtek volna, ez csak egy jó lehetőség volt a gondolatok kimondására, s ezzel sokan éltek.

Újszászi I.: — Az, hogy bármilyen szituáció kiváltotta volna ezeket vitákat, azért nem teljesen igaz. Éppen azért, mert a kongresszusra készültünk, az alapszervezetek is, a küldöttek is többéves munkájukat, egyetemi tapasztalataikat gondolták végig, és ezért jöttek elő ilyen „élesen” a gondok.

Fekete A.: — Természetesen, a kérdések főképp a KISZ-re vonatkoztak, hiszen a KISZ kereteiben folytak a küldöttgyűlések, a kongresszusra készültünk, ez volt az aktualitás. „Rétegünk” a felsőoktatás úgy jelentkezett, hogy a társadalmi viszonyokra adott tekintést, ezért tartom pozitívnak a JATE küldötttervezetein történeket.

Czukor J.: — Szerintem, nem voltak felkészülve a vezetőségek, ilyen szempontból váratlan volt a „mozgólódás”, a „szervezkedés”. A KISZ intézményesült — saját tapasztalataim alapján — olyan feltételrendszer között mozdított, amelyek nem tették lehetővé, hogy a vezetőségek felkészültek legyenek. Nem csak a KISZ-szel szemben fogalmazódott meg kritika, hanem a felsőoktatásban érdekvédelemmel rendelkezők szemében. És ebben benne voltak a vezetőségek, az EB, az egész szervezet.

Kiss B.: — Az a kérdés, hogy mennyi problémafelvetés szólt közvetlenül a KISZ-nek, és mennyi a KISZ-en túlmutató tényezőknél, merre nem lehet választani. Miután a felsőoktatás — a szakmai képzés mellett — egyre hangsúlyozottabban értelmiséggépző funkciót is ellát az értelmiségi pálya presztizs, a felsőoktatás helyzete jelentős mértékben befolyásolja a hallgatók hangulatát és a felsőoktatási KISZ-szervezetek munkáját. Ebből az összefüggésből kell értékelni a felvetett kérdéseket.

A KISZ belső szervezeti életét illetően a megújítás igénye, az a körön kívül eső kérdésekben pedig, mint például, oktatás, diákszociális helyzet, pályakezdés stb., az az igény fogalmazódott meg, hogy a KISZ vállaljon határozottabb szerepet a problémák feltárásában, képviseletében és megoldásában. Ehhez azonban mindenki közös munkájára van szükség, ami magába foglalja a helyzetet reális elemzését, a felelős alásfoglalást és a konkrét tevékenységét. A problémák megoldásában nem csak a kari vezetőségeknek, Egyetemi KISZ Bizottságoknak és a felsőbb szerveknek van tennivalója, hanem az alapszervezeteknek és az egyes embereknek is. A vitákban is több esetben érezhető volt, hogy mintegy „külső szemlélőként” bírálták a meglévő helyzetet és sokszor elmaradt az önkritika, a tenniakárás megfogalmazása.

A munka java most következik. Összel aktuális a tervezés, az akcióprogramok kidolgozása. Nagyon fontos, hogy jó politikai programot készítsünk, mely teret ad a tenniakárás kibontakoztatásához, és találkozik a KISZ-tagok nagyobb részének igényével. Ehhez mindenki véleményére szükség van.

— Évek óta az egyik legfontosabb szempont a KISZ-ben, hogy „politikusabb” ifjúságot, igazi mozgalmi életet” teremtsen. Az utóbbi hónapok jó, vagy rossz értelemben tették politikussá a hallgatók egy jó részét a JATE-n? Egyáltalán most politizál az ifjúság vagy ez valami más?

Kiss B.: — A politika alakításában való szerepről igen szerteágazó felfogások voltak. A minke körülvevő világ, életviszonyok rétegünk esetében a felsőoktatás közvetlen alakításában való részvételt tartom politizálásnak, és nem szűkítően le — mint ezt sokan tették — a politikai tájékoztatásra, vitakörökre, a KISZ politikai funkciójának értelmezését.

Czukor J.: — Az alapszervezeteknél egyik legfontosabb dolog a mozgalmi jelleg. De ehhez kell egy feltételrendszer is, ám ez nem adott, nem kidolgozott. Ebben a szituációban nem is lehetett elvárni az alapszervezetektől, hogy „politikuss” köpetelésekkel lépjenek fel, mert erre a mozgalom egyszerűen nem nevelt. Az intézményi demokratizmusunknak is van egy kialakult intézményrendszere. És ennek az alakításában a KISZ jelentős szerepet vállal. Csak hogy ez a szerep egy szűk körre: kari vezetőség, Egyetemi Bizottság — szűkült. Nem lehetett elvárható — az előbbieknél — a politikuss felépés, ilyen szempontból a történetek váratlanul jöttek.

A JATE KISZ-t mindig jól értékelték: városi, megyei szinten,

és a felsőoktatásán belül egyaránt. Ha ennek ellenére is vannak problémák, és mint láttuk, vannak — akkor annak a hibás feltételrendszer az oka.

Kovács P.: — Fontos lenne arról is szólni, hogy a küldöttgyűléseken az egész társadalom problémáit tükröztük egyfajta módon. A hozzászólások hangsúlyozottabban foglalkoztak gazdasági kérdésekkel, hasonló problémák mutatkoztak meg az érdekvédelemben, mint a szakszervezeteknél, és még sorolhatnám.

Fenyvesi E.: — Azzal vitatkoznék, hogy az egész társadalmat mi képviseltük. Az értelmiséget, annak gondjait, világlátását igen, de azt sem teljesen. Arra, hogy az egész társadalmat nem képviseltük, jó példa volt a városi küldöttgyűlés, ahol a munkásfiatalok nem nagyon értékelték meg minket.

Egyetértek a feladat- és követelménycentrikus KISZ-ről mondottakkal, és azzal, hogy emiatt elsikkadtak az egyéni kezdeményezések. „Úgyis mindent készen kapok, megszerveznek mindent helyettem — minek kezdeményeznek” — mondta sokan. Ennek ellenére, ha életrevaló, másra is tartozó ötleteim vannak, akkor megpróbálom kivitelezni őket, nem félek attól, hogy „elkasználják”.

A KISZ-vezető fő feladata az, hogy ügyesen, talpraesetten szervezzen. A sok szervezés az igazi munkától elvonta a figyelmet, ténylegesen nem mindig érzékelték a problémákat. Ma már inkább a politikailag, elméletileg felkészültebb, vitaképes vezetőket tartom az ideálisnak.

Fekete A.: — A jó KISZ-vezető nemcsak elméletileg felkészültnek, jó politikusnak képezem el, mert az elméleti szakemberek nem biztos, hogy megállják a helyüket a szervezeti életben is.

Újszászi I.: Térjünk vissza a politizálás kérdéséhez. Ha a mechanizmus nem is volt inspiráló, hogy politizáljunk, azért az elvárások között szerepelt az, hogy a vezetőségek aktivizálják a tagságukat. Erre a küldöttgyűléseken aktivizálódott a tagság jó része — és a vezetőségek egyszerűen nem taktak mi kezdeni. A legfontosabbnak azt tartom, hogy a küldöttgyűléseken megindult — vagy tetőződött — pezsgés ne szűnjék meg. Ezért a mostani KISZ-vezetőket tehetek a legtöbbet, nekik van a legfontosabb szerepük. Az a beidegződés pedig, hogy nem szólhatunk, talán most szűnhet meg, ha kihasználjuk ezt a lehetőséget, Társadalmi igényé vált, hogy a szervezetekben a vezetők és vezetettek egyaránt aktívak legyenek, és ez a KISZ-ben fokozottan jelentkezik. Az emberek ezt most kellene inspirálni, szokatni a politizálásra, a döntésekre, gyakoroltatni kellene velük a jogaikat.

Czukor J.: Kezeljenek igazán partnerként minket a továbbiakban úgy, ahogy ezt a küldöttgyűléseken tették. A felvetett kérdések valós, sürgető problémaként jelentkezzenek az intézmény vezetői előtt, ne pedig csak egy „majd megcsináljuk” — kijelentéssel intézzék el őket. A döntések meghozatalánál a KISZ-nek létszámánál súlyánál fogva legyen igaz tekintélye. Az alapvető politikai kérdéseken kívül minden másban helye van a vitának. Felelősséggel kellene felvetni a problémákat, de annak a biztos tudatában, hogy azok a demokratizmus szűrőjén keresztül biztosan eljutnak majd a megfelelő fórumra.

— Már több, mint egy hónap eltelt az egyetemi küldöttgyűlés óta. Lezajlott a városi és megyei szintű küldötttervezet. Ezeket a magasabb szinteken megfelelően képviselték a JATE-t?

Kiss B.: — Két hozzászólás volt a JATE részéről a városi küldöttgyűlésen, az egyik az OD KISZ-munkájáról és a pályakezdés gondjairól szólt, a másik a kari és egyetemi küldöttgyűlésen elhangzott kérdések összegzését tartalmazta. Az érdemi továbbvitelre javasolt dolgok között szerepeltek a JATE javaslatai. A felsőoktatási intézmények és a KISZ KB, rétegünkét irányító szerveivel való közvetlen kapcsolat miatt biztosított volt a felvetődött kérdések továbbvitel.

Hogy hogyan fogadták a városi küldöttgyűlés a hozzászólásokat, arról csak személyes tapasztalataimról tudom elmondani. A szerve-

zeti problémákkal kapcsolatos kérdésekben nem mondanám, hogy tökéletes volt az egyetértés. Egyfajta értetlenség is mutatkozott, valószínűleg abból adódóan, hogy más helyeken ilyen mélységben ezek a problémák nem fogalmazódtak meg.

Deák A.: Amit én fontosnak tartottam volna az az, hogy ha egy területi küldöttgyűlésen jelen esetben a felsőfokú oktatási intézmények részéről egy témakörrel csak egy hozzászólás hangzhat el — s ez éppen a szervezeti élet kérdése, melyről igen aktív viták folytak megelőzően — ebben a rétegben akkor a felszólaló mögötti bázis — a küldöttek előzetes megbeszéléseivel — mely városi szinten megoldható, meg kellene teremteni. Ellenkező esetben a hozzászóló felelőssége nagyon nagy, mivel a küldöttgyűlésen egyetemista, fősikolás küldött társaitól megerősítést illetve bármiféle visszajelzést nem kaphat. S ez most nekem nagyon hiányzott.

Újszászi I.: Mint városi küldött, két másik problémáról szeretnék szólni. Azt tapasztaltam, hogy üzemi, egyetemi küldöttgyűlések nem látják el megfelelő utmutatókkal és útvalókkal a küldötteseket. Konkrétan arra gondolok, hogy későn kaptuk meg a jelölésiábrát, csak a küldöttgyűlés szünetében tudtuk meg, hogy mire lehet szavazni. Sajnos, ezen a területen is tapasztalhatóak voltak a rossz beidegződések, amelyeken valahogy sürgősen változtatni kellene.

A másik: az egyetemi küldöttgyűlés foglaljon állást a felsőbb KISZ-szervebe történő ajánlásról, döntő beleszólása legyen ebbe a kérdésbe. A jelölőbizottság az ilyen kérdésben elsősorban küldöttgyűlések véleményére támaszkodjon, és ne másra. Ugyanúgy fontos lenne a megye küldöttek választásában (JATE-s küldöttekre gondolok) való beleszólás lehetőségének, jogának megadása is.

Czukor J.: — A felszólalásokkal kapcsolatban fontos megemlíteni, hogy a problémák súlyuknak megfelelő arányban szerepeljenek, az arányok az egyes felsőoktatási intézmények között is fontosak lettek volna. Az volt a politikai hiba, hogy a városi, megyei küldöttgyűlésekre nem alakult ki egy egységes álláspont a JATE-ról, arról, hogy mi is történt. Tulajdonképpen most értékeljük először a küldöttgyűléseket. Más kérdés, hogy a hozzászólásaink igazán fontosak a kongresszusi szekcióüléseken valnak majd.

A kongresszuson hányan, és kik fogják képviselni a JATE-t? Mit akarnak a küldöttek elmondani, milyen hozzászólásokat terveznek?

Kiss B.: — Két küldöttet választott közvetlenül az egyetemi küldöttgyűlés, Deák Agnest, a BTK KISZ-titkárát, és a JATE KISZ-titkárát, Jomogamat. A harmadik küldöttet, Czukor József volt JTK-titkárt a megyei küldöttgyűlés választotta meg.

Kongresszusi hozzászólásomnál legfontosabb alapk a egyetemi küldöttgyűlésen elfogadott határozatokat tartom. A határozatok mellett kiállításban megerősít az is, hogy a városi, megyei kongresszusi határozattervezetekben viszontláttam a javaslatokat. Az egyetemi KISZ-munka helyzetéről, ennek speciális problémáiról, a felsőoktatás, a pályakezdők gondjairól kell szólni.

Czukor J.: Rendkívül jó, hogy a kongresszuson szekcióülések is lesznek. Ott közvetlenebb hangon lehet elmondani a problémákat. Ott megismerkedhetünk a többi felsőoktatási intézmény gondjaival, problémáival is, és közösen kereshetünk — találhatunk megoldásokat.

A több, mint háromórás beszélgetésből, vitából megpróbáltam lejegyezni a leginkább továbbgondolásra kersztető dolgokat. Remélhetőleg be fognak igazolódni Újszászi Ilona szavai. „Az a beidegződés pedig, hogy nem szólhatunk, talán most szűnhet meg...” Az Egyetemi Bizottság véleménye még sok kérdésben nem alakult ki, formálódik — mint ez a vitából is kiderült — és ezért jó lenne, ha a felvetett kérdések továbbgondolásával mielőbb segítenék, segítenénk a kongresszusra való felkészülésben.

MÓROCZ KÁROLY

Veszélyeső Mészáros

A Napos úti salakmotorpályán dűbörögnek a motorok. Edzés van. Mészáros László türelmesen válaszol furcsábbnál furcsább kérdéseimre.

— Miért jöttél át Miskolcra Szegedre?

— Hosszú ideig nem volt probléma a versenyző társak és én között. Az összeütökések akkor kezdődtek, miután én is sikeresen szerepeltem egy-egy versenyen.

— Milyen problémák voltak ezek?

— Észrevettem, hogy motoromhoz hozzányúltak, „megbábrálták”. Az egyik héten jól ment, a verseny előtt pedig nem volt erő a motorban. Természetesen, ezek zömében hozzájárultak ahhoz, hogy bejelenttem távozási szándékmat Miskolcon.

— Miért Szegedet választottad?

— Régóta jó kapcsolatban vagyok a szegedi versenyzőkkel. Családommal itt szeretnék letelepedni.

— A salakmotorozás veszélyes sport...

— Az ökölvívás még veszélyesebb, mint a motorozás.

— Ezzel nem értek egyet!

— Én kipróbáltam az ökölvívást is. Kajakoztam és futballoztam is. Most tíz éve, hogy motorozom, minden évben volt sérülésem.

— Látod, mégis csak veszélyesebb a motorozás!

— Lassan meggyőzől. Sok veszélyt rejtget a salakmotorsport is. Kéz-, láb-, válltörésem közül az 1979-es vállsérülésem volt a legkomolyabb.

— Mit tartasz a legnehezebbnek a salakpályán?

— Technikus pályán a ráfordulást. Ha rosszul fordulok a kanyarívra, akkor a kijövetel is rossz lesz.

— Mennyit edzel?

— Hetente háromszor tudnék edzeni, de most inkább a versenyek vannak túlsúlyban.

— S ezenkívül mennyit foglalkozol a motorral?

— Mindig kell valamit javítani az új speciál motoromon. Huszonnégy órát tudnék a műhelyben dolgozni. A szabadidőmben, vagy hétvégén kajakozni szoktam otthon, Szolnokon.

— Mennyit ér a motorod?

— Százezer forintot.

— Milyen a salakmotoros öltözködés?

— Csizma, vaspapucs, bőrruha, álarc, maszk, szemüveg, bukósisak, kesztyű. Újabbban váll-, térd- és gerincvédőt is használnak.

— Mire gondolsz verseny közben?

— A győzelemre.

— S a dobogón?

— Sokszor el sem tudom képzelni, hogy én állok fel a dobogó legfelső fokára.

Közben befejeződik az edzés a salakmotorpályán. Mi is befejezzük a beszélgetést:

— Hol lesz a legközelebbi erőpróba?

— A VB-n,

(borzák)

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP bizottságának lapja

Felelős szerkesztő: DR. SZABO MAGDOLNA

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-119

Megjelenik havonta kétszer

Ára: 1,80 forint, előfizetési díj egy évre 28,80 forint

Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezetei bizottságai

Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szegedi Tanácskozási bizottság

díja 10 sz. 6740

Telefon: 12-633. Telex: 62-232

Felelős kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nyomda Szeged

Bajcsy-Zsilinszky u. 28. 6720

1981. V. 19. — 2212 —

Felelős vezető: Dobó József igazgató